

VẤN ĐÁP GIỮA THẾ TÔN VÀ VỊ TỬ KHEO

1-Cái gì mà dẫn đạo (dẫn đầu)thế giới ?

-Phật dạy đó chính là tâm thức lòng người quyết định tất cả .

2-Thế nào là người học nhiều ?

-Phật dạy rằng dù chỉ học thuộc một câu kệ ngắn nhưng hiểu nghĩa và hành trì rất ráo thì cũng đáng gọi là người học nhiều trong giáo pháp của Ngài .Thí dụ như Ngài nói : "Ai sống cả trăm năm mà không hiểu được pháp sanh diệt ,hơn kẻ sống một ngày mà hiểu pháp sanh diệt . "Câu này mà nếu được hiểu rất ráo thì phải nói rằng đó là toàn bộ Phật pháp. Pháp sanh diệt là tất cả những thiện ,ác ,buồn ,vui ,danh ,lợi ,thị phi , người này ,cõi nọ ,tất cả những gì mà liên tưởng hình dung ,tưởng tượng , những gì mình thấy ,nghe ,ngửi ,nếm ,đụng ,tất cả đều là vô thường ,từng giây phút đi ,đứng ,nằm ,ngồi biết rõ rằng là thân vô thường, giây phút tâm thiện , tâm ác ,tâm vui đều biết là tâm vô thường , đây vô thường thì người chung quanh cũng vô thường ,mọi người vô thường thì coi như thế giới vô thường ,và vô lượng vũ trụ cũng vậy đều vô thường ,cho nên chỉ hiểu một câu mà hiểu tới nơi, rồi hành trì tới nơi cũng đáng được gọi là người học nhiều .

3-Thế nào là trí chứng ngộ ?

-Ai tu hành cũng mong chứng cái này cái kia, nhưng họ không biết chứng cái gì ,câu chót lưỡi đầu môi của

người đi chùa là mong cho mình thành thánh , chứng cái này đắc cái kia, mà hỏi họ thêm một câu đắc cái gì thì họ không trả lời được. Bởi vì họ không biết gì đâu, cứ nghe nói như vẹt rồi bắt chước . Ở đây Phật dạy rằng trí chứng ngộ ở đây nhận thức rằng mọi sự là khổ , mọi đam mê đều là trong khổ và là gốc khổ , hết tham thích thì hết khổ , sống trong ba nhận thức đó là con đường thoát khổ. Nói gọn lại là trí chứng ngộ 4 Đế. Khổ đế nó gồm cả cái mình thích và cái mình ghét . Mình gặp cái mình ghét thì mình đi kiếm cái mình thích mà khi mình đi kiếm cái mình thích là mình đang kín đáo đầu tư cái mình ghét , bởi vì thích ghét nó là một cặp , khi mà anh thích cái này thì tôi biết rằng anh sẽ ghét một cái khác, nó đối lập lại , nó đi ngược lại cái anh thích , anh khỏi nói tự nhiên tôi cũng biết .

Thí dụ như tôi biết anh thích mát mẻ thì tôi biết anh ghét nóng nực ,tôi biết anh thích sạch sẽ là tôi biết anh ghét dơ bẩn, tôi thấy anh thích sáng sủa thì tôi biết anh ghét cái gì tăm tối mù mịt , chuyện nó đương nhiên là như vậy . Đó là trí chứng ngộ thấy được 4 Đế .

4-Thế nào là bậc đại hiền đại trí ?

-Phật dạy đó là người có tam nghiệp ,có nghĩa là một người làm , nói , nghĩ , lợi mình ,lợi người ,lợi toàn thế giới .

Sư Toại Khanh